

**Rekenkamer onderzoek naar de procesgang van de
verzelfstandiging
van de gemeentelijke zwemaccommodaties
in de Gemeente Moerdijk
Eindrapport**

Inhoudsopgave

	Paginanr.
Inleiding	3
Hoofdstuk 1. Probleemstelling, Onderzoeksmethodiek en inhoudelijke activiteiten	4
1.1 Probleemstelling	4
1.2 Onderzoeksmethodiek en inhoudelijke activiteiten	4
1.3 Proces – en tijdsplanning	5
Hoofdstuk 2. Inventarisatie van gegevens	6
2.1 Opstellen toetsingskader	6
2.2 Chronologische ordening van terzake dienende stukken vanuit diverse dossiers	6
2.3 Gehouden interviews	6
2.4 Inzicht in de bestaande partners van de gemeente	6
Hoofdstuk 3. Bevindingen	8
3.1 Algemeen	8
3.2 Werkwijze vanuit gemeente	8
3.3 De opdrachtverstrekking aan Marktplan Adviesgroep bv	11
3.4 Beoordelen van verloop offerten	11
3.5 Evaluatie tussentijdse besluitvorming	12
3.6 Beoordelen beslispunten in verder traject	12
3.7 Communicatie	12
Hoofdstuk 4. Conclusies	13
4.1 Inleiding	13
4.2 Gevolgde werkwijze vanuit de gemeente	13
4.3 Inkoopprocedure	13
4.4 Rol bestuurder	14
Hoofdstuk 5. Aanbevelingen	16
Bijlagen	
1. Raadsvoorstel	18
2. Overzicht chronologisch overzicht van terzake dienende stukken vanuit de diverse dossiers.	20

Inleiding

Nog gedurende het voorgaande onderzoek naar de “Inzet van Externe Bureaus” kwam vanuit de raad de vraag naar voren om een onderzoek in te stellen naar de procesgang van de verzelfstandiging van de zwembaden in de gemeente. Tussen deze twee onderzoeken zijn parallellen te trekken. Het onderzoek naar de inzet van Marktplan Adviesgroep BV werd dan ook bij het onderzoek naar de “Inzet van Externe Bureaus” uitgezonderd. De opdrachten aan Marktplan Adviesgroep BV zijn daarop bij dit onderzoek betrokken. Het onderzoek naar de procesgang naar de verzelfstandiging van de zwembaden is echter breder van opzet. Bij dit onderzoek zijn ook de rollen betrokken van de raad zelf, het college, de stichting Inkoop en de specifiek betrokken ambtenaren.

Het onderzoek is primair gericht geweest op het vinden van verbeterpunten. Daar waar het proces misgegaan is, zijn opmerkingen gemaakt en zijn aanbevelingen gedaan.

Bestuurlijk vastgelegde notities.

Interne dossiers.

De Europese richtlijn voor overheidsopdrachten: Diensten (92/50/EEG) waarin opgenomen richtlijn 97/52/EG

- **Communicatie i.v.m. onderzoeksprocessen**

De communicatiestappen, die verband houden met de onderzoeken van de rekenkamer gebeuren rechtstreeks richting betrokkenen.

In het kader van de onderzoeken zal de volgende algemene werkwijze gevolgd worden en wel deze:

1. De secretaris wordt ingelicht door voorzitter en secretaris van de rekenkamer over het te onderzoeken onderwerp en haar medewerking wordt gevraagd om medewerking van betrokken ambtenaren te verkrijgen.
2. De betrokken afdelingshoofden en ambtenaren zullen via een briefing worden geïnformeerd over het onderzoek. Hierin is een verzoek opgenomen om een contactpersoon voor de rekenkamer door te geven.
3. De gesprekken met de betrokken ambtenaren zullen worden gehouden door de voorzitter en de secretaris. De te stellen vragen zullen opgesteld zijn aan de hand van tevoren door de leden van de rekenkamer ingebrachte zaken en de resultaten die verkregen zijn uit dossiercontrole ter zake. De met de gesprekken samenhangende verslagen zullen door betrokkenen voor akkoord worden getekend.
4. Gedurende de periode van vooronderzoek worden de leden van de rekenkamer tussentijds op de hoogte gehouden van de vorderingen, uitkomsten en eventuele knelpunten. Zo mogelijk worden tussenrapportages overlegd. Dit biedt de commissie gelegenheid om zonedig bij te sturen
5. De betrokken ambtenaren zullen van het beëindigen van onderzoek op de hoogte gebracht worden.
6. Na het sluiten van het onderzoek kunnen zij uitgenodigd worden door de leden van de rekenkamer om nadere uitleg en toelichting te geven.
7. Het door de rekenkamer uit te brengen eindrapport begint met een feitelijke schets van de gang van zaken. Aansluitend volgen de bevindingen en conclusies van de rekenkamer. De rekenkamer legt het ontwerp – rapport vooraf aan het college van B & W ter becommentariëring voor.
8. Daarna stelt de rekenkamer de definitieve tekst inclusief de conclusies en aanbevelingen vast.
Daarna plaatst de rekenkamer zelf haar eindrapport op de agenda van de eerstvolgende openbare raadsvergadering.

1.3. **Proces – en tijdsplanning**

Actie	Omschrijving actie	Uit te voeren door
1	Start onderzoek door bespreking in rekenkamer	Rekenkamer
2	Informeren gemeentesecretaris	Secretaris
3	Dossieronderzoek	
4	Gesprekken met betrokkenen	Voorzitter / Secretaris
5	Vergadering	Rekenkamer
6	Terugkoppeling ambtenaren	Voorzitter en Secretaris
7	Terugkoppelen B & W	Voorzitter en secretaris
8	Vergadering	Rekenkamer
9	Commissie Bestuur en Middelen	Griffier
10	Rapport in Raadsvergadering	Griffier

Hoofdstuk 2: Inventarisatie gegevens

2.1 Opstellen toetsingskader

Voorafgaande aan de inventarisatie van dossiers heeft de Rekenkamer een toetsingskader opgesteld om een kader te hebben waartegen beoordeling van de resultaten van de inventarisatie van zowel de schriftelijke als mondelinge gegevens over de procesgang van de verzelfstandiging van de gemeentelijke zwembaden kan worden afgezet. In het toetsingskader, dat als bijlage bij dit rapport is gevoegd, zijn vooral de rollen bijeen gebracht en beschreven die de verschillende verantwoordelijken in dit proces hebben gespeeld. Vanuit dit kader zijn de dossiers benaderd, die aangelegd zijn ten behoeve van dit traject en zijn vervolgens de gesprekken gehouden met betrokkenen.

2.2 Chronologische ordening van ter zake dienende stukken vanuit diverse dossiers

Bij de start van het onderzoek bleek, dat er geen totaal dossier aanwezig was. Door de secretaris van de rekenkamer werden daarom zover mogelijk alle op het traject van de privatisering betrekking hebbende dossiers voor bestudering bijeen gebracht.

Om een goed beeld te krijgen van wat er in de loop van de jaren is gebeurd is daarna door de rekenkamer zelf een dossier aangelegd, waarin de brieven en de bescheiden zijn bijeengebracht, die betrekking hebben op het traject van verzelfstandiging. Aan de hand hiervan heeft uiteindelijk het dossieronderzoek door de Rekenkamer plaatsgevonden. Deze chronologische ordening van stukken is eveneens als bijlage bij dit rapport gevoegd. Na deze chronologische ordening is later nog aangevuld met verslagen van derden, te weten verslagen van de Raad van Beheer van de Niervaert en enkele verslagen van Marktplan Adviesgroep bv.

2.3. Gehouden Interviews

Aanvullend op het dossieronderzoek hebben een negen - tal interviews plaatsgevonden, waarvan vijf met ambtenaren, drie met collegeleden, waarvan één ex wethouder en met de voorzitter van de Raad van Beheer van de Niervaert. Deze gesprekken zijn in een open sfeer verlopen en hebben in een tijdsbestek van één à twee weken plaatsgevonden. De gespreksnotities behorend bij deze gesprekken zijn als afzonderlijke bijlagen vertrouwelijk bij dit rapport gevoegd.

2.4. Inzicht in de bestaande partners van de gemeente.

Om een beter inzicht te hebben in de bestaande partners van de gemeente met betrekking tot het zwembad de Niervaert te Klundert, het volgende:

NV Sportfondsen – Klundert, te Klundert

Doel: Het doel van de vennootschap is het stichten, doen stichten en/of exploiteren van zwembaden en andere sport – en recreatie – accommodaties, alles in de ruimste zin van het woord om zodoende, mede gezien het verdrinkingsgevaar, de volksgezondheid en de volksveiligheid te bevorderen door de zwemkunst onder de bevolking van de Gemeente Klundert te verbreiden en daartoe een zo groot mogelijk deel van de bevolking in de gelegenheid te stellen van de zweminrichting gebruik te maken en om zodoende te voorzien in de binnen die Gemeente bestaande behoeften aan sporten recreatie.

Bestuursvorm:

De vennootschap wordt bestuurd **door een raad van beheer**, die gevormd wordt door 7 leden waarvan er zes van aangewezen worden door het college van Burgemeester en wethouders.

De naamloze vennootschap Sportfondsen Nederland NV is aandeelhouster van de NV Sportfondsen – Klundert. De REGIO - directeur van Sportfondsen Nederland nu de heer Hooghiemstra is tevens lid van de raad van beheer van de NV Sportfondsen Klundert.

Als zodanig is ook de huur- / en exploitatieovereenkomst met de gemeente Klundert door de directeur van Sportfondsen Nederland NV als aandeelhouster van NV Sportfondsen – Klundert ondertekend.

De naamloze vennootschap Sportfondsen Nederland NV is één van de vier inschrijvers in het inkooptraject voor de verzelfstandiging van alle gemeentelijke zwembaden van de gemeente Moerdijk in het voorjaar van het jaar 2002.

Hoofdstuk 3. Bevindingen

3.1 Algemeen

Bij het aangeven van de doelstelling van dit onderzoek in hoofdstuk 1 is aangegeven, dat we de volgende onderwerpen willen onderzoeken in het traject van de privatisering van de zwembaden in onze gemeenten, te weten:

1. werkwijze vanuit de gemeente
2. de opdrachtverstrekking aan Marktplan Adviesgroep bv
3. het beoordelen van het verloop van de offertes
4. een evaluatie van tussentijdse besluitvorming
5. het beoordelen van beslispunten in het verdere traject
6. de communicatie

Voor het beschrijven en beoordelen van voorstaande is het noodzakelijk allereerst de geschiedenis van het privatiseren van de zwembaden in beeld te brengen. Deze geschiedenis blijkt in het verloop van het privatiseringstraject een belangrijke rol te spelen. Bij het bestuderen van de stukken blijkt de wens om te privatiseren al in de oude gemeente Klundert naar voor gekomen te zijn. Al in maart 1996 werd door VB Advies een rapport uitgebracht waarbij bestuurlijk juridische modellen worden beschreven voor de exploitatie van de "Niervaert". In deze modellen wordt de balans aangegeven van de mate waarin de invloed van de gemeente over het beheer van de "Niervaert" vergroot of verkleind door het verleggen van de financiële risico's. Reeds toen was de wens aanwezig om externe partijen ook de financiële risico's te laten dragen. De directe gesprekspartner voor de gemeente Klundert en na de samenvoeging voor de gemeente Moerdijk was de combinatie SFK en SFN. Beiden waren hier overigens voor in. Een eerste poging tot privatisering werd in de jaren 1998 en 1999 gedaan door een tweetal plaatselijke ondernemers, die met ondersteuning van SFN en in overleg met de gemeente tot verregaande contractbesprekingen kwamen. Uiteindelijk zijn de twee ondernemers niet in staat gebleken om "De Niervaert" over te nemen. Uit verslaglegging van de Raad van Beheer van de Niervaert blijkt, dat de gemeente zich hierna met de Raad van Beheer en met SFN wil oriënteren op de toekomst. Verslaglegging van de gemeente, waarin dit wordt tegengesproken is door de leden van de rekenkamer niet aangetroffen.

De gemeente heeft blijkens gesloten huur -/- exploitatieovereenkomsten contractverplichtingen met de Raad van Beheer van de Niervaert voor vijfjaarlijkse perioden. SFK heeft op haar beurt een dienstverleningsovereenkomst met SFN voor ondersteuning op de vaktechnische gebieden met betrekking tot zwembaden. Voor een goed inzicht in de samenstelling van de Raad van Beheer is het goed te weten, dat zes van de zeven leden van de raad van beheer aangesteld worden op voordracht van de gemeente.

Begin 2000 wil de gemeente zich breed oriënteren op de exploitatiemogelijkheden van de zwembaden in de gemeente. Om zo objectief mogelijk naar buiten te treden worden de burgemeester en de heer van Elewout in april 2000 teruggetrokken uit de Raad van Beheer van de Niervaert. En met het inschakelen van het adviesbureau "Marktplan Adviesgroep bv" wordt het traject van privatisering, dat hier onderwerp is van onderzoek, ingezet.

De werkwijze vanuit de gemeente, de opdrachtverstrekking aan Marktplan Adviesgroep bv en de verdere hiervoor genoemde punten laten zich aan de hand van de volgende aspecten, die hiervoor bepalend zijn bespreken, waarbij de bevindingen van de ambtelijke en politieke aspecten afzonderlijk in beeld zijn gebracht.

3.2 Werkwijze vanuit de gemeente

Zoals hiervoor blijkt is het te onderzoeken traject van privatiseren gestart in het jaar 2000. Feitelijk werd met de raadsvergadering van juni 2000, waarin een krediet beschikbaar werd gesteld met het doel in te stemmen met externe begeleiding bij het onderzoek naar de mogelijkheid van uitbesteding van beheer en exploitatie naar de mogelijkheden van de zwembaden het startsein gegeven. Dit krediet werd voorbereid naar aanleiding van opgedane contacten tussen de Marktplan Adviesgroep bv een tweetal ambtenaren van de gemeente en de toenmalige wethouder van Economische zaken en Volksgezondheid. Een aparte gemeentelijke projectgroep om dit proces te begeleiden werd niet gevormd. Vanuit de lijn werd het hoofd van de afdeling strategie en planning en het hoofd van de afdeling inkoop aangewezen als ambtelijke stuurgroep. In augustus is hierop Marktplan gevraagd om

offerte uit te brengen voor het instellen van voornoemd onderzoek. Pas uit de uitwerking van het onderzoek bleken op pagina 1 van het rapport precies de doelstelling en de onderzoeksvragen van het onderzoek van de Marktplan Adviesgroep bv, zoals hier als volgt is opgenomen:

- 1 Wat zijn de sterke en zwakke punten voor elk van onze zwembaden
- 2 Welke mogelijkheden bestaan er voor de verbetering van de exploitatie
- 3 Wat zijn de te verwachten kansen en bedreigingen voor elk van de zwembaden. Hiervoor dient onder meer een concurrentieanalyse te worden uitgevoerd.
- 4 Wat zijn de te verwachten trends en ontwikkelingen en welke gevolgen hebben deze trends voor de zwembaden in Moerdijk.
- 5 Welke maatschappelijke functie vervullen de zwembaden op dit moment en op welke wijze kan/zal die voor de toekomst ingevuld worden.
- 6 Welke beheermodellen behoren tot de mogelijkheden voor de zwembaden in de gemeente Moerdijk
- 7 Wat zijn de kenmerken van de verschillende beheermodellen voor de specifieke situatie in de gemeente Moerdijk?
- 8 Welke voor- en nadelen bieden de verschillende beheermodellen, vergeleken met de huidige situatie?
- 9 Wat is de te verwachten gemeentelijke financiële bijdrage in de periode tot en met 2010 voor elk van de beheermodellen?
- 10 Wat is, rekening houdende met de door de gemeente geformuleerde uitgangspunten en randvoorwaarden, het meest optimale beheermodel?

Op 8 maart 2001 besluit de commissie Economische Zaken en Volksgezondheid de conclusies en aanbevelingen van Marktplan Adviesgroep bv gemaakt in het onderzoeksrapport "Optimalisering beheer en exploitatiezwembaden gemeente Moerdijk" te onderschrijven en de mogelijkheden van privatiseren en de daarbij behorende uitgangspunten en randvoorwaarden nader te laten onderzoeken en te laten adviseren door Marktplan Adviesgroep bv. Op 30 augustus 2001 wordt de commissie EZ en V advies gevraagd ten aanzien van de wijze van privatiseren. De commissie gaat akkoord de exploitatie van alle Moerdijkse zwembaden onder te brengen bij één private marktpartij. Op 2 november 2001 volgt hierop de officiële opdracht aan de Marktgroep Adviesgroep om het programma van eisen en randvoorwaarden te formuleren dat moet worden gesteld aan de toekomstige exploitatie en de exploitant ervan en de opdracht een informatiepakket op te stellen. Op 10 januari 2002 stemt de commissie EZ en V in met de inmiddels geformuleerde uitgangspunten en randvoorwaarden, maar geeft wel aan, dat het nog niet meteen tot uitonderhandelen mag worden gekomen, maar dat men nog bij de raad terug moet komen. Op 24 januari 2002 wordt door de raad het voorstel aangenomen in te stemmen met de geformuleerde randvoorwaarden en tot het starten van het inkoopproces.

Zoals hiervoor al een keer opgemerkt is er voor de privatisering van de zwembaden geen projectgroep gevormd. Vanuit de lijn is samen met de wethouder van EZ en V in het jaar 2000 een onderzoek gestart naar de exploitatiemogelijkheden met als inzet, dat het financiële risico van de gemeente hierbij zoveel mogelijk teruggedrongen wordt. Van meet af aan zijn de afdelingen inkoop en strategie en planning bij dit traject betrokken. Aan de volgende aspecten, die bij de werkwijze behoren hebben wij extra aandacht geschonken.

➤ *Verslaglegging*

Bij de bestudering van de stukken is verslaglegging één van de meest gemiste zaken in dit traject. Hiermee wordt niet alleen verslaglegging bedoeld richting college en raad, maar vooral interne verslaglegging waaruit gemaakte afspraken bleken. Verslaglegging van derden is gevraagd door de rekenkamer om te zien hoe men is omgegaan met betrokkenen en welke afspraken met hen zijn gemaakt. Ook de verslaglegging ten aanzien van de externe adviseur is minimaal. In antwoord op een vraag hiernaar werd geantwoord, dat zaken altijd direct werden doorverwerkt zodat met gemaakte opmerkingen direct rekening werd gehouden.

➤ *Archivering*

Om inzicht te krijgen in het verloop van het traject door het doornemen van de dossiers, die in gebruik waren ten behoeve van het project bleek, dat ordening vooraf door de rekenkamer moest plaats vinden. De stukken die door te nemen waren, waren verspreid over een aantal dossiers, die te verzamelen waren bij de betrokken afdelingen, te weten: afdeling inkoop, strategie en planning,

juridische zaken, financiën en het archief. De rekenkamer heeft om inzicht te krijgen een eigen dossier gemaakt, waarin deze stukken chronologisch in afschrift werden opgeborgen. Opgemerkt moet worden, dat er over de periode 1998 tot begin 2000 geen documentatie is terug te vinden over de toen in gang zijnde privatisering. Door de gehouden interviews is uiteindelijk wel een beeld ontstaan van wat er zich toen heeft voorgedaan.

➤ *Overdracht van kennis*

Door de rekenkamer is ook gelet op de wijze waarop gaande het privatiseringsproces zaken werden overgedragen aan opvolgers van betrokkenen in het privatiseringsproces. In de loop van de jaren, dat dit proces speelde zijn er zowel bestuurlijk als ambtelijk andere aanspreekpunten geweest. Vooral uit de interviews is gebleken, dat overdracht van kennis van de zaak aan elkaar minimaal is geweest. Dit geldt zowel voor de overdracht van kennis door de politiek verantwoordelijken als door betrokken ambtenaren.

➤ *Sturing en regie*

Het aspect sturing en regie is eveneens een aspect waar de rekenkamer aandacht aan heeft geschonken bij de bestudering van het traject. De gemeente heeft in 1999 aan de Raad van Beheer van de Niervaert duidelijk aangegeven, dat zij de regie van de privatisering in handen wilde nemen. Om dit objectief te laten gebeuren heeft de gemeente zelf afstand genomen van de Raad van Beheer door ambtelijk en als college uit de Raad van Beheer te gaan begin 2000. Wel heeft de gemeente zich toen uitgesproken zich met SFN en met de Raad van Beheer zich te willen oriënteren op de toekomst, maar dat gezien het aanbestedingsbeleid de gemeente ook met meerdere gesprekspartners om de tafel zou gaan zitten. De Raad van Beheer op haar beurt heeft voortdurend aangedrongen op deelname in de besluitvorming. In een gesprek met de voorzitter van de Raad van Beheer bleek, dat de Raad van Beheer tot november 2002 de gedachte heeft gehad, dat zij nog invloed konden uitoefenen op de uiteindelijke keuze van de nieuwe exploitant. De gemeente daarentegen is duidelijk in haar bewoordingen door te zeggen, dat zij van meet af aan heeft aangegeven, dat er een officiële aanbestedingsprocedure zou plaatsvinden. De gemeente heeft gezien de lange duur van dit traject wel jaarlijks gevraagd of dat de Raad van Beheer genegen was om hun beheer nog een jaartje door te zetten. Tevens is de Raad van Beheer gevraagd om de personele problemen in het zwembad van Willemstad tijdelijk mee op te lossen. De gesprekken hierover zijn zowel ambtelijk als bestuurlijk gevoerd met de Raad van Beheer. Van deze gesprekken zijn bij de gemeente geen eigen aantekeningen gevonden.

De Raad van Beheer worden de resultaten van het onderzoek van Marktplan Adviesgroep bv door de gemeente toegezonden. De Raad van Beheer komt begin januari 2002 met een eigen projectvoorstel, waarop de gemeente niet is ingegaan. Op 24 januari 2002 neemt de gemeenteraad het besluit om de eigen aanbestedingsprocedure in gang te zetten, waaraan ook SFN kan deelnemen.

In het jaar 2000 gaat de gemeente in zee met Marktplan Adviesgroep bv. Allereerst om onderzoek te doen naar mogelijke exploitatievormen voor onze zwembaden en vervolgens om voor de privatisering van de zwembaden de eisen en randvoorwaarden te formuleren en een informatiepakket samen te stellen voor het aanbestedingstraject. In het jaar 2002 heeft Marktplan Adviesgroep bv de aanbesteding begeleid door het uitbrengen van advies en het geven van raad en daad bij het verdere verloop van het ingezette inkooptraject. Voor dit laatste kan verwezen worden naar hetgeen opgemerkt is onder het ook in dit rapport opgenomen kopje inkoopprocedure.

Voor de werkzaamheden in het jaar 2002 had Marktplan Adviesgroep bv geen afzonderlijke opdracht, omdat selectie en werving in handen van de gemeente bleef. Verslaglegging hierover is minimaal, zodat over de gespeelde rollen voor wat betreft sturing en regie niet zoveel duidelijkheid bestaat anders dan wat uit de praktijk en uit de interviews blijkt.

➤ *Betrokkenheid bestuurder*

Buiten de zwemaccommodatie de Niervaert te Klundert heeft de gemeente en het college een grote betrokkenheid met de zwembaden in de gemeente Moerdijk. De zwembaden worden beheerd door de gemeente. Het college heeft hierdoor een dagelijkse verantwoording over deze baden. De exploitatie van de Niervaert vindt plaats onder de verantwoording van de Raad van Beheer. Van de zeven leden van de Raad van Beheer moeten er 6 van door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente worden aangewezen. Tot april 2000 is de gemeente ambtelijk zowel als met de burgemeester betrokken als lid van de Raad van Beheer.

Met de Raad van Beheer blijkt een goede open relatie te bestaan. Toch is blijkbaar vanuit de gemeente de bedoeling met de wijze van verzelfstandiging van de zwembaden en de plaats, die de Raad van Beheer hierin zou moeten spelen niet duidelijk gecommuniceerd. Hiervoor kan verwezen

worden naar de interviews, die zowel met de betrokken wethouder als met de voorzitter van de Raad van Beheer zijn gehouden. Aan het eind van het gunningtraject blokkeert de Raad van Beheer simpelweg de tijdige levering van het bad door schriftelijk vastgelegde verplichtingen van de gemeente met de Raad van Beheer aan te tonen. De gemeente heeft daar geen antwoord op.

Het proces van de privatisering is reeds in de jaren '90 ingezet, zodat het beleidsvoorbereidende werk en kaderstelling heeft plaatsgevonden in de periode voor de komst van het dualisme door het college en de ambtelijke organisatie. Het daarmee geformuleerde inkoopproces is na maart 2002 op dezelfde voet door de nieuwe raad doorgezet en heeft uiteindelijk geresulteerd in het stopzetten van de inkoopprocedure in februari 2003, nadat juridische procedures dreigden.

➤ *Inkoopprocedure*

De afdeling inkoop is al vanaf het begin van het uitbrengen van de eerste offerte door Marktplan Adviesgroep BV betrokken bij de procedure tot privatiseren van de zwembaden.

Het stuk van de aanbesteding in het programma van eisen heeft de afdeling inkoop verzorgd. Op de vraag wat de rol van Marktplan bij het opstellen van het programma van eisen is geweest is naar gekomen, dat Marktplan de gemeente vakinhoudelijk en procedureel ondersteund heeft. Inkoop is leidend geweest bij dit hele traject. De afdeling inkoop heeft zich doen gelden bij het uitbrengen van de offertes door Marktplan Adviesgroep BV en het verdere gereedmaken van het programma van eisen, dat model moest staan voor de uiteindelijke aanbestedingsprocedure. Enige aantekening hierover is in de dossiers echter niet aangetroffen. Hoewel hierover uit het programma van eisen niets blijkt neemt de gevolgde inkoopprocedure een uitzonderingspositie in binnen de Europese richtlijn voor Diensten, zodat hiervoor een aantal eigen voorschriften waren te volgen. In hoeverre deze richtlijnen en de inkoopregelgeving goed gevolgd zijn is uiteindelijk niet aan de rechter voorgelegd en dus niet door de rechter vastgesteld. Door SFN is op 10 december 2002 via haar advocaat wel stelling genomen tegen de gevolgde aanbestedingsprocedure. Deze stellingname is naar aanleiding van vermeend later uitonderhandelen van kosten, waarvoor bij het uitbrengen van de offerte door een partij voorbehouden waren gemaakt. De rekenkamer heeft geconstateerd, dat dit voor wat betreft loon - en onderhoudskosten inderdaad zo het geval is geweest en vindt dat deze zaken voor het ingaan van de aanbestedingsprocedure hadden moeten worden uitgezocht hoe gering deze afwijking ook geweest mag zijn.

Pas op 20 december 2002 wordt een eerste memo van de afdeling Inkoop gevonden waaruit blijkt, volgens welke richtlijnen de aanbesteding zou hebben plaatsgevonden. Bij de raadsleden onder de rekenkamer leefde bij het ingaan van dit onderzoek nog de gedachte, dat er volgens de Europese richtlijn aanbesteed was. Dit is dus niet het geval gebleken.

3.3 De opdrachtverstrekking aan Marktplan Adviesgroep BV

De eerste opdracht aan Marktplan Adviesgroep BV is in het jaar 2000 verstrekt nadat Marktplan uitgenodigd werd om aan de hand van een aantal met dit bureau gehouden gesprekken offerte uit te brengen. Deze eerste opdracht betrof het houden van een onderzoek naar de exploitatiemogelijkheden van de zwembaden in de gemeente Moerdijk.

De tweede opdracht betrof het opstellen van een programma van eisen en het maken van een informatiepakket ten behoeve van de aanbesteding. Deze opdracht werd op 20 november 2001 verstrekt, nadat het verstrekken van een vervolgoopdracht aan Marktplan Adviesgroep BV in de commissievergaderingen van maart en augustus van de commissie E Z en V aan de orde was gesteld.

Het traject van werving, selectie en onderhandelingen heeft de gemeente aan zich gehouden, met dien verstande, dat gezien, overgelegde verslaglegging van Marktplan Adviesbureau BV door hen in deze periode ook de gemeente met raad en daad heeft bijgestaan. Eigen evaluaties of gespreksverslagen zijn in de dossiers niet aangetroffen. De voorstellen aan het college, commissie en raad zijn gedaan aan de hand van de uitwerkingsresultaten van Marktplan Adviesgroep BV.

3.4 Beoordelen verloop offerten

Voor het verloop van de uitgebrachte offertes naar aanleiding van de gehouden aanbestedingsprocedure in het voorjaar van het jaar 2002 kan verwezen worden naar pagina 23 onder de punten 17 tot en met 20 van bijlage II "Chronologisch overzicht van ter zake dienende stukken vanuit de diverse dossiers".

Na indiening van de offertes en de presentatie van partijen is een beoordelingsmatrix ingevuld. Hierbij kwam Optisport als beste aanbieder uit de bus. De gemeente heeft dit direct gerespecteerd en heeft

aan de hand hiervan de betrokken partijen geïnformeerd. SFN bleek inmiddels een fout in haar aanbidding te hebben geconstateerd en brengt hiervoor nog een correctie in bij de gemeente. Inmiddels was de sluitingstermijn voor de indiening van de offertes gesloten zodat hier door de gemeente terecht geen rekening meer mee werd gehouden. Na het sluiten van een intentieovereenkomst zijn daarna verdere besprekingen gevoerd met Optisport. Ten behoeve van inzicht in de personele kosten werd verder geïnformeerd bij SFN en voor het definitieve inzicht in de onderhoudskosten werd een onderzoek naar deze kosten opgedragen aan Asset Facility Management BV. Reeds bij de bespreking van het aspect inkoop is ingegaan op deze manier van handelen waartegen door SFN uiteindelijk bezwaar heeft gemaakt.

In de besloten commissievergadering van 4 december 2002 is een model van de hiervoor bedoelde beoordelingsmatrix aan de orde gesteld om de raad inzicht te geven in de wijze van het beoordelen van de uitgebrachte offertes.

3.5 Evaluatie tussentijdse besluitvorming

Zoals gezegd is verslaglegging één van de meest gemiste zaken in dit traject. Ten aanzien hiervan kan terugverwezen worden naar hetgeen gezegd is onder het kopje verslaglegging. Als verantwoordingsstukken voor de tussentijdse besluitvorming moeten vooral de voor de raadscommissie en de raad geproduceerde stukken gezien worden, waarbij telkens stappen werden voorbereid om te komen tot het samenstellen van een programma van eisen, waarmee uiteindelijk de aanbesteding is uitgevoerd.

3.6 Beoordelen beslispunten in verder traject

Na het afronden van de aanbestedingsprocedure worden op 16 juli 2002 de contractbesprekingen opgestart met Optisport. De gemeente stuurt op 22 oktober een brief aan de Raad van Beheer om te komen tot de overname van de exploitatie en tot de afwikkeling van lopende zaken. Op 8 november reageert SFN hierop met een brief, waarbij zij hun visie weergeven van het verloop van het proces van privatisering en wijzen hierbij op toezeggingen en op hun projectvoorstel aangeboden door hen eind 2001, waarop zij nog geen antwoord hebben gehad. De Raad van Beheer vraagt op 11 november 2002 nog een vertegenwoordiger van de Raad van Beheer te laten participeren in de begeleidingsgroep van de gemeente. Op 26 november besluit het college dit verzoek af te wijzen. Het college houdt vast aan de afwikkeling van het aanbestedingstraject samen met Optisport en informeert via de commissievergaderingen van 6 november en 4 december de raad. In dit traject is er voor de gemeente ook geen andere mogelijkheid, omdat gekozen is voor deze manier van openbare aanbesteding. Uiteindelijk worden door de Raad van Beheer van de Niervaert en SFN juridische procedures ingezet. Hierbij worden zowel de gemeente als Optisport voor harde feiten geplaagd, te weten, de aanbestedingsprocedure wordt niet correct afgerond en de gemeente heeft nog tot medio 2005 contractuele verplichtingen aan de Raad van Beheer in verband met de huur / exploitatieovereenkomst die met hen gesloten is. In verdere besprekingen wordt uiteindelijk akkoord gegaan door betrokken partijen met het stopzetten van het aanbestedingstraject.

3.7 Communicatie

Ten aanzien van communicatie is op te merken, dat aangezien dit traject niet projectmatig is opgepakt er ook geen communicatieplan is opgesteld ten dienste van de communicatie naar de organisatie, college en raad en alle extern betrokken partijen. Ten aanzien van communicatie zijn hiervoor al een aantal zaken aan de orde geweest met betrekking tot verslaglegging, archivering, overdracht van kennis en dergelijke. Hiernaar kan hier verwezen worden.

Hoofdstuk 4: Conclusies

4.1 Inleiding

Het vorig onderzoek van de rekenkamer had als onderwerp "Inzet externe bureaus". De inzet van de Marktplan Adviesgroep BV was aanvankelijk ook opgenomen bij dit onderzoek als te onderzoeken opdracht. Deze opdracht is toen aan dit onderzoek onttrokken, omdat het onderzoek naar de privatisering van de zwembaden gedurende het onderzoek naar de "Inzet van externe bureaus al actueel begon te worden. Het onderzoek naar de privatisering van de zwembaden is weliswaar breder van opzet dan het onderzoek naar de opdracht aan de Marktplan Adviesgroep BV sec. maar loopt toch gedeeltelijk parallel.

Op te merken valt, dat er niet projectmatig gewerkt is, maar dat vanuit de lijn ondersteuning gezocht is bij een extern adviesbureau, dat slagvaardig in het jaar 2000 aan de gang is gegaan met het onderzoek naar de exploitatiemogelijkheden van de zwembaden van de gemeente. De rekenkamer vindt deze werkwijze in sommige gevallen acceptabel om snelle resultaten te kunnen bereiken. In dit geval echter waarbij met zo veel verschillende zaken rekening is te houden is een projectmatige aanpak op voorhand noodzakelijk.

Het doel van het onderzoek van Marktplan met bijpassende onderzoeksonderwerpen is pas uitgebreid opgenomen in hun uiteindelijke rapportage geaccordeerd door de commissie Economische Zaken en Volksgezondheid op 8 maart 2001. Ook de volgende opdrachten aan Marktplan zijn na een aantal overlegsituaties met Marktplan ontstaan. Zoals reeds gezegd is er geen verslaglegging van aanwezig. De rekenkamer heeft de indruk, dat de aangewezen ambtenaren in de lijn hierbij stand - by zijn geweest en bij de verdere uitwerking van de opdrachten min of meer behulpzaam zijn geweest bij de aanlevering van gegevens.

Ten aanzien van de volgende aspecten in het traject privatisering heeft de rekenkamer conclusies getrokken bij het bespreken van de bevindingen naar aanleiding van de onderzoeksactiviteiten. Gezien de parallel die te trekken is met het rapport "Inzet externe bureaus" worden conclusies onder dit kopje misschien herhaald, maar bevestigen in ieder geval wel de gevolgde aanpak van externe opdrachten tot op heden!

4.2 Gevolgde werkwijze vanuit de gemeente

Zoals hiervoor opgemerkt, is getracht om slagvaardig met behulp van een extern bureau het traject van privatisering in te zetten. Uitgangspunt was de eigen inbreng in verband met capaciteitsgebrek te beperken. Hierdoor is er geen eigen plan van aanpak of communicatieplan gemaakt, waarbij de eigen verantwoordelijkheden werden vastgelegd. De uitwerking van de opdrachten van Marktplan Adviesgroep BV zijn ons inziens daardoor leidend geworden in de voortgang van het traject privatisering. De conclusie zou kunnen worden getrokken, dat mede daardoor:

- Er niet één werkdossier is ontstaan bij één procesverantwoordelijke binnen het gemeentehuis.
- Er geen structurele verslaglegging aanwezig is waarbij het doorwerken van een was - wordt situatie van de eigen bevindingen zichtbaar wordt.
- Er intern niet voldoende overdracht van kennis is geweest; immers alles wat je moet weten is verwoord in de stukken, die extern worden aangeleverd.
- Er door de gemeente naar buiten toe (raad en Raad van Beheer van de Niervaert) rigide is omgegaan met het toelaten van sturing en bestuurlijke betrokkenheid. Wellicht om het gevoel de onafhankelijke procedure, die met Marktplan Adviesgroep BV was ingezet, niet te verstoren.

Naast deze punten van kritiek, die aanleiding zijn voor de rekenkamer tot het maken van aanbevelingen, zijn ons inziens ten aanzien van de volgende punten nog opmerkingen te maken, waaruit conclusies kunnen worden getrokken:

4.3 Inkoopprocedure:

Bij het volgen van het proces van inkoop bleken nog een aantal zaken, waarvoor we aandacht vragen, te weten:

- *Gevolgde procedure*

Tot het moment, dat er zich juridische problemen gingen voordoen was het niet duidelijk welke inkoopprocedure er gevolgd werd. Deze duidelijkheid is ons inziens zeer belangrijk zodat alle betrokkenen weten wat er van hen verwacht wordt. Hoewel er in het programma van eisen niet was opgenomen, dat volgens de Europese richtlijn zou worden aanbesteed, bestond deze indruk bij de raadsleden wel. Dit programma van eisen werd overigens niet aan de raad voorgelegd. De uitwerking

van het programma van eisen moet echter wel zo zijn, dat de inkoopprocedure zo gevolgd kan worden dat het gelijkheidsbeginsel en het transparantie – en zorgvuldigheidsbeginsel waargemaakt wordt en inhoudelijk getoetst kan worden. Dit is voor de onderdelen personeelslasten en onderhoudskosten in het programma van eisen naar ons oordeel onvoldoende gebeurd. Reden om ten aanzien van inkoop nadere aanbevelingen te doen.

- *Huur – en exploitatieovereenkomst met betrekking tot de Niervaert:*

In het programma van eisen is opgenomen, dat de exploitatie – overeenkomst met NV Sportfondsen – Klundert mondeling stilzwijgend verlengd wordt tot een van de partijen de overeenkomst wenst te beëindigen (flexibel contract), terwijl op grond van artikel 10 van de huurovereenkomst blijkt, dat deze steeds stilzwijgend met 5 jaar verlengd wordt tenzij 1 jaar voor het einde van een vijfjaarstermijn schriftelijk door één van de partijen is opgezegd. Hiermee kon de gemeente in het jaar 2002 op voorhand een overeenkomst met derden niet nakomen voor medio 2005. Hiermee wordt onderstreept, dat de voorbereiding van het opstellen van een programma van eisen zorgvuldiger moet en gebaseerd moet zijn op feiten. Deze feiten zijn niet schriftelijk aangeleverd. Sterker nog de indruk bestaat, dat hier niet mee gewerkt is. Immers noch uit het omgaan met het aanstellen van nieuwe bestuursleden (in april 2000 werden de burgemeester en de heer van Elewout teruggetrokken) noch uit de praktijk van het volgen door de gemeente van de Raad van Beheer blijkt, dat er gewerkt werd volgens de statuten van de Raad van Beheer en volgens de met hen opgestelde contracten. Bij de bescheiden die ten grondslag liggen aan de inkoopprocedure liggen deze in ieder geval niet ten grondslag.

4.4 Rol bestuurder

Op de rol van de bestuurder is door de Rekenkamer nog in te gaan. De rol van de bestuurder is hier te bezien op de manier zoals deze op de traditionele wijze is ingevuld vóór maart 2002 en op de dualistische wijze na maart 2002. Hierbij moeten dan aan de orde komen de rol van de wethouder, van de raadsleden en van de raadsleden / bestuurders van verenigingen e.d. Door de komst van het dualisme maart 2002 en de verkiezingen in 2002 hebben zich sowieso veranderingen voorgedaan in verantwoordelijk te stellen wethouders en de wijze van beleid maken op bestuurlijk niveau. Immers na maart 2002 is het aan de raad om de kaders te stellen voor beleidswijzigingen, terwijl dit voorheen meer toekwam aan het college.

Nog op 10 januari 2002 wordt door het college een voorstel gedaan aan de raad en de commissie EZ en V tot instemming met de privatisering van alle gemeentelijke zwembaden en in te stemmen met het opstellen van randvoorwaarden die gelden voor de exploitatie van de zwembaden binnen de gemeente Moerdijk en de inkoopprocedure op te starten.

Bij de raadsleden leven een aantal vragen en bestaat er bezorgdheid ten aanzien van het zorgvuldig formuleren van de eigen verantwoordelijkheden van de gemeente en het afwickelen van procedures vooral ook voor het personeel. Hoewel er met het raadsbesluit wordt ingestemd blijkt uit de behandeling van het voorstel, dat definitief onderhandelen nog niet aan de orde is en dat het besluit van 24 januari slechts de start van de procedure tot privatiseren betekent. In dit verband zegt wethouder, dat er op dat moment nog niet besloten wordt tot privatisering. Met het raadsvoorstel werd vervolgens akkoord gegaan door de raad.

Daarna is het programma van eisen definitief samengesteld. De inkoopprocedure is gestart. Selectie van gegadigden heeft plaatsgevonden. Inschrijving heeft plaatsgevonden, waaruit in juni een intentie – overeenkomst rolde met Optisport met als doel de privatisering van de zwembaden nog voor het einde van het jaar af te ronden.

De raad wordt hierover eerst geïnformeerd op 18 juli 2002, nadat een raadslid hier schriftelijk vragen over stelde. Als antwoord hierop wordt de raad geïnformeerd over het aantal inschrijvers en over het feit, dat alles verloopt volgens “het plan van aanpak”. Inmiddels wordt ook door andere raadsleden getracht meer informatie te bemachtigen ten aanzien van het inkoopproces. De nadruk wordt hierbij gelegd op bemachtigen omdat hierbij zelfs een beroep moet worden gedaan op de Wet Openbaarheid van Bestuur om de nodige informatie beschikbaar te krijgen.

In feite blijkt Optisport als gunstigste inschrijver uit de bus te zijn gekomen en wacht hierbij op verdere afronding van het contract nadat overeenstemming zal zijn bereikt met het personeel middels een sociaal statuut en overeenstemming zal zijn bereikt over enkele voorbehouden die nog bij de inschrijving gemaakt werden. Op 6 november volgt hierop een presentatie van Optisport in de

commissie sociale infrastructuur met betrekking tot verzelfstandiging zwembadaccommodaties en een voorstel tot opzeggen van het contract met SFK. De voorzitter van de Raad van Beheer van de Niervaert en de manager van de Niervaert, spreken voorafgaande aan de behandeling van het voorstel in deze commissievergadering in. De discussie die hierop volgt roept vele vragen op en noodzaakt om de raad te laten besluiten het voorstel voor nadere onderbouwing naar het college terug te zenden.

De vooral juridische verwickelingen die daarna volgden hebben de raad moeten laten besluiten om het traject van privatisering uiteindelijk stop te zetten en laten de raad tenslotte met een aantal vragen zitten, die bij de gemeentelijke Rekenkamer worden gelegd.

De raad pakt hiermee meteen zijn rol om te toetsen waar het project van privatisering fout is gelopen. Waar het fout is gelopen is al schrijvende snel te zien. Immers waar de raad zijn toetsende rol wel kan waar maken, kan hij dit bij het bepalen van het beleid tot privatiseren niet of althans niet voldoende. Na het besluit in de raadsvergadering van 24 januari 2002 is het inkoopproces zijn eigen gang gegaan. Hierover had duidelijk gecommuniceerd moeten worden. Immers nadat het inkoopproces in werking is gezet mist het raadslid zijn mogelijkheid tot bijsturing van zaken, die tevoren voorzien hadden moeten worden.

Het is juist deze communicatie die mist. Verwijst het college voor het verloop van het traject privatisering in haar antwoord op 18 juli 2002 aan de raad naar het plan van aanpak. In dit plan van aanpak zou de communicatie geregeld moeten zijn naar de raad toe. Noch dit plan van aanpak noch het communicatieplan is door de Rekenkamer bij de stukken aangetroffen. Dit maakt het verdere proces na 24 januari 2002 ongrijpbaar en geeft reden tot misverstanden, daar waar zowel de raad als de betrokkenen bij dit traject duidelijkheid wensten in wat er precies te gebeuren stond en in wat hun verantwoordelijkheid hierin was. Indien van meet af aan in een goed communicatieplan en daarmee voldoende overleg met betrokkenen was voorzien, was tijdig ingespeeld kunnen worden op voorkomende vragen en zou het inkoopproces misschien weliswaar wat later op gang zijn gekomen maar in ieder geval wel in overeenstemming zijn geweest met een betere projectorganisatie, waarin ook de verantwoordelijk wethouder zijn plaats heeft.

Het is niet aan de Rekenkamer om uit te maken hoe deze organisatie er nu precies uit had moeten zien. Het is wel duidelijk, dat vooral na maart 2002 het de rol is van de raad om duidelijke kaders te stellen ten aanzien van uit te voeren beleid. Het is juist in deze periode, dat het inkoopproces tot privatisering is ingezet zonder dat de kaderstelling hiervoor in feite was afgerond.

De conclusie is dan ook dat,

1. Dit traject zo niet gelopen had kunnen worden zonder de raad hierin vooraf meer te betrekken.
2. De leden van de raad van Beheer van de Niervaert het verdere verloop van het traject van verzelfstandiging hebben geblokkeerd tot tenminste de periode na de officiële beëindiging van het huur - en exploitatiecontract met de gemeente medio 2005. Onderling is tussen de gemeente en de raad van Beheer van de Niervaert niet goed gecommuniceerd en zijn er geen adequate afspraken gemaakt. Het zijn van raadslid en het tevens zijn van bestuurslid van bijvoorbeeld een raad van beheer creëert een spanningsveld, dat vermeden moet worden.
3. Het college heeft in dit traject een defensieve rol vervuld zonder de regie ervan in handen te hebben. De raad mist een actieve houding van het college, die tijdig behoort te informeren. De rekenkamer vindt dan ook, dat het college zich in dit soort projecten een andere houding moet aanmeten.

Hoofdstuk 5: Aanbevelingen

De rekenkamer adviseert de gemeenteraad het college de volgende aanbevelingen, die grotendeels overeenkomen met de aanbevelingen uit het onderzoek “Inzet externe bureaus”, te doen:

1. Archivering

- Als eerste valt op dat er niet één (gemeenschappelijk beheerd) projectdossier aanwezig was, waar alle documenten in aanwezig zijn. Hierdoor is bestudering van de dossiers lastig, documenten komen dubbel, soms driedubbel, voor;
- Er is, voor zover is vast te stellen, geen overzicht aanwezig van alle beschikbare documenten. Er is niet na te gaan of de dossiers compleet zijn of niet;
- Het chronologisch verband tussen de diverse dossiers is niet direct vast te stellen, omdat niet alle dossiers op dezelfde wijze zijn samengesteld;

Aanbeveling 1: De projectleider met een centraal dossier laten werken en dit dossier ook completeren met alle bijbehorende stukken, zowel financieel, juridisch specifiek etc. Hij is immers verantwoordelijk voor de gehele gang van zaken.

Aanbeveling 2: Daarnaast, althans dit is op de stukken niet te zien, is niet aangegeven wie hiervan kennisgenomen hebben of hiermee akkoord zijn gegaan. Het bijhouden van een distributielijst, waarop hiervan aantekening wordt gehouden is eveneens aan te bevelen.

2. Projectuitvoering

Bij een projectmatige aanpak moeten vooral over communicatie, verslaglegging, regievoering e.d. voldoende afspraken gemaakt worden. De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de projectleider en betrokkenen worden hierbij duidelijk vastgelegd.

Aanbeveling 3: Trajecten als privatisering van 4 zwembaden in de gemeente voortaan projectmatig aanpakken, zodat er een goede projectorganisatie garant staat voor de uitvoering van zo'n traject.

3. Inkoop

Het handboek van inkoop zou nader uitgewerkt kunnen worden met wat de Europese richtlijn nu precies inhoudt en welke werkwijzen hierbij gevolgd moeten worden. Het blijkt zeker wanneer wij nog met meerdere gemeenten samen werken er al vlug sprake is van een Europese aanbesteding. Aangezien de budgethouder verantwoordelijk blijft voor het inkoopresultaat is het belangrijk, dat deze procedure ruime bekendheid heeft. Dit houdt ook in, dat er bij het gereedmaken van een programma van eisen voldoende aandacht wordt geschonken aan dat het gelijkheidsbeginsel en het transparantie – en zorgvuldigheidsbeginsel waardoor hierop inhoudelijk getoetst kan worden

Aanbeveling 4: nader uitwerken handboek met meer specifieke gegevens t.a.v. de Europese richtlijn.

De verantwoordelijkheid van de uiteindelijke inkoop blijft bij de projectleider. De inkoopprocedure is de verantwoordelijkheid van de inkoper. De rekenkamer vindt, dat deze verantwoordelijkheid beter tot uitdrukking wordt gebracht in het inkoopproces.

Aanbeveling 5: aanscherpen aanlevering stukken aan inkoop waarbij verantwoordelijkheid van budgethouder blijkt.

4. Rollen raadsleden en wethouders

Uit de conclusies opgenomen onder het hoofdstuk 4.3 “Rol Bestuurder” blijkt, dat deze rollen niet goed zijn ingevuld. Deels was dit het gevolg van het niet hebben van een projectorganisatie met o.a. hierbij het missen van een communicatieplan, anderzijds bestonden nog geen goede afspraken om in het kader van het dualisme de nieuwe kaderstellende taak van de raadsleden waar te maken.

Voor wat betreft de rol van de wethouder is een duidelijke plaats in te ruimen in de voortaan te vormen projectorganisatie. Ten aanzien van de kaderstellende en controlerende rol van de raad is veel meer dan voorheen een interactieve informatiestroom op gang te brengen, wanneer nog geen afgeronde kaders gesteld zijn om wat voor reden dan ook. Een inkoopproces kan niet gestart worden wanneer de raad over randvoorwaarden in dit geval opgenomen in het programma van eisen nog kaders te stellen heeft.

Aanbeveling 6: *nader uitwerken actieve informatieplicht van het college bij het uitvoeren van projecten, waarbij de kaderstellende en controlerende taak van de raad aandachtspunt zijn.*

Uit de praktijk van het zijn van raadslid en van het tevens aangewezen zijn als bestuurslid ter behartiging van de belangen van de raad blijkt een spanningsveld te bestaan, waarmee het raadslid in de problemen kan komen. Naar de mening van de rekenkamer moeten in voorkomende gevallen de belangen voor de gemeente anders geregeld worden dan door de participatie van raadsleden in deze besturen.

Aanbeveling 7: *de gedragscode voor raadsleden hierop aanpassen en in voorkomende gevallen andere adequate afspraken maken met betrokken stichtingen of verenigingen om de belangen van de gemeente te garanderen.*

Bijlage 1: Raadsvoorstel

Raadsvergadering
27 mei 2004
Agendanr.

Voorstel tot het besluiten de aanbevelingen over te nemen van de rekenkamer gemaakt naar aanleiding van het onderzoek naar de procesgang van de verzelfstandiging van de gemeentelijke zwemaccommodaties in de gemeente Moerdijk

Aan de Raad,

In uw vergadering van 27 maart 2003 hebt u de rekenkamer opgedragen een onderzoek in te stellen naar de procesgang van de verzelfstandiging van de gemeentelijke zwemaccommodaties in de gemeente Moerdijk.

Inmiddels heeft de rekenkamer hier gevolg aangegeven getuige dit rapport waarvan dit voorstel onderdeel uit maakt.

Verwezen kan dan ook worden naar de in dit rapport opgenomen bevindingen, conclusies en aanbevelingen waarnaar wij u verwijzen om een oordeel over deze procesgang te vormen.

De rekenkamer is van oordeel naar aanleiding van dit onderzoek, dat het traject van verzelfstandiging niet goed verlopen is en dat er ambtelijk fouten gemaakt zijn door het niet projectmatig aanpakken van dit traject. Daarnaast blijkt aan de hand van het bespreekbaar stellen van de ontwikkelingen van het traject door de raad dat er over dit traject beleidsmatig niet voldoende gecommuniceerd is. De rekenkamer vindt daarom dat het komen tot beleid en de uitvoering van beleid in onze gemeente voor verbetering vatbaar is.

In hoofdstuk 5 van het rapport doet de rekenkamer een aantal aanbevelingen, waardoor bij naleving hiervan het beleid van de raad naar de mening van de rekenkamer beter bepaald en uitgevoerd kan worden.

De rekenkamer stelt dan ook voor om te besluiten deze aanbevelingen aan het college ter hand te stellen en te verzoeken via een tussentijdse rapportage over de navolging hiervan verslag uit te brengen.

Zevenbergen, 20 april 2004
Rekenkamer gemeente Moerdijk,
de voorzitter van de rekenkamer,

J. Adriaansen

Bijlage 2: Overzicht chronologisch overzicht van terzake dienende stukken vanuit de diverse dossiers

Aanspitsen problematiek

De problematiek rondom de verzelfstandiging van de zwembaden spitst zich toe op de gang van zaken met betrekking tot de overgang van het enige zwembad dat niet rechtstreeks door de gemeente beheerd wordt, n.l. Sport – en recreatie centrum de “Niervaert”.

Om deze exploitatie extern te laten beheren heeft de toenmalige gemeente Klundert met de raad van beheer van de NV Sportfondsen Klundert een tweetal contracten afgesloten, te weten:

Voor de verhuur van het zwembad ingegaan op 1 augustus 1975 en voor de sporthal op 1 augustus 1986. De huur en verhuur eindigt op 31 juli 1990, met dien verstande dat zij telkens met een termijn van vijf jaar op dezelfde voorwaarden wordt geacht te zijn verlengd, wanneer zij niet minstens één jaar vóór een vervaldatum door middel van een aangetekende brief door een partij is opgezegd.

Om de verhouding met de gemeente aan te geven is het belangrijk te weten, dat in de raad van beheer in ieder geval tot 27 april 2000 de burgemeester bestuurlijk en de heer van Elewout als ambtenaar lid zijn geweest van de Raad van Beheer. Verder is de heer Gerritsma raadslid van de gemeente Klundert en Moerdijk tot maart 2002 tevens voorzitter en respectievelijk lid van de Raad van Beheer geweest is.

In verband met de (on)mogelijkheid de Niervaert over te dragen is het verloop van de dossiers zo beschreven, dat ook de gang van zaken blijkt van het beheer van de Niervaert voor deze laatste poging tot privatiseren vanaf het jaar 2000.

Voorafgaand aan procedure tot privatisering

1. Op 22 september 1998 wordt gewag gemaakt in een verslag van een vergadering van de Raad van Beheer, dat de contractverlenging tussen SFK en de Gemeente nadert. De voorzitter zou contact opnemen met de gemeente. De heer Gerritsma (raadslid) was voorzitter.
2. Op 22 december 1998 wordt in de vergadering van de Raad van Beheer een verslag besproken van een gesprek met de Gemeente. Hierbij werden geen opmerkingen geplaatst. De huidige raad zou nog een besluit nemen over de toekomst van “de Niervaert”.
3. Op 23 februari 1999 blijkt uit een zelfde verslag over de voortgang van de ontwikkeling voor privatisering van de Niervaert, dat er zowel politiek als bestuurlijk een sfeer van groen licht heerst.
4. Op 25 maart 1999 zou een principebesluit door de raad genomen worden. Op 9 maart is er een voorafgaande commissievergadering.
5. Op 18 mei 1999 blijkt, dat de Raad van Beheer besluit om:
 - een liquidatieovereenkomst op te stellen
 - de heer Klasen te bellen om een overnamedatum te bepalen.
 - de dienstverleningsovereenkomst
 - contact op te nemen met exploitanten om overname datum te veranderen van 1 januari 2000 in plaats van 1 oktober 1999.
 - het sociaal statuut aan te passen
 - aan vakbonden informatie toe zenden
6. Op 7 september 1999 blijkt er verwarring te zijn rondom de stand van zaken ten aanzien van de overdracht. Het sociaal statuut en de liquidatieovereenkomst zijn nog niet getekend. ASFN heeft de contractopzegging onder voorbehoud bevestigd. (welk contract? dienstverleningscontract met SFK?)
7. Op 26 oktober 1999 komt naar voren dat er beleid gemaakt moet worden voor de toekomst. Op 27 oktober is een gesprek gepland met de burgemeester. Het is realistisch om de huidige lijn door te trekken tot en met het jaar 2000. In het jaar 2001 zal er een risicodragende exploitatie moeten komen. Meerdere exploitanten zullen hiervoor benaderd moeten worden.
8. Op 30 november blijkt uit het verslag van de Raad van Beheer, dat definitief duidelijk is dat de heren Viergever en van Wingerden niet in staat zijn om de “Niervaert” over te nemen. Het lopende contract met SFN wordt nu uitgediend. De overname is van de baan. De gemeente wil zich met SFN en de Raad van Beheer oriënteren op de toekomst. De gemeente gaat eerst met SFN

praten. In het kader van het aanbestedingsbeleid is de gemeente verplicht om met meerdere gesprekspartners aan tafel te gaan.

Tot zover datgene wat blijkt uit de aanwezige notulen van de Raad van Beheer!

Feiten uit briefwisselingen van en naar de gemeente vanuit de Raad van Beheer:

1. 27 april 2000 – In verband met het voornemen de zwembaden te privatiseren trekken de heren Den Duijn en van Elewout zich terug uit de Raad van Beheer om reden van onafhankelijkheid.
2. Op 27 april 2000 schrijft K. Klasen van de Gemeente, dat de gemeente het voornemen heeft om alle zwembaden in de gemeente over te dragen, verder

College

- stemt in met de begroting 2000(zorg over negatieve ontwikkeling)
- stemt in met de jaarrekening over 1999
- zegt dat de gemeente het voornemen heeft om te streven per 1 januari 2002 een gewijzigde exploitatie te hebben.
- verzoekt de Raad van Beheer hun werkzaamheden te continueren tot het einde van dit proces
- vraagt éénmaal per kwartaal structureel overleg

3. Per 1 oktober 2000 antwoordt de Raad van Beheer
 - door inzicht te geven in het verloop van de begroting voor het lopende jaar
 - door akkoord suggestie voor structureel overleg voorafgaand aan vergadering van Raad van Beheer en nodigt gemeente uit.
 - door akkoord te gaan met het verzoek om hun werkzaamheden uit te blijven voeren tot het einde van het overnameproces
4. Op 14 november 2000 blijkt uit een verslag van een overleg van de Raad van Beheer met de gemeente, dat intern de accommodaties zijn geïnventariseerd. Eind november komt Marktplan met een rapport hierover. Het rapport wordt met de bedrijfsleiders besproken. In de loop van volgend jaar komt er een besluit i.v.m. de baden. Alle mogelijkheden zijn nog open: De adviezen worden teruggelegd bij de raad van beheer. I.v.m. het groot onderhoud moet men bekijken wat echt noodzakelijk is.

Verdere gang van zaken:

1. Op 18 mei 2000 gaat het college akkoord met een nota van C. Buijs
Hierin wordt gesproken over een project privatisering zwembaden n.a.v. gesprekken met Marktplan Adviesgroep tussen Dhr Kramer, Stuijts Klasen en Buijs.

De volgende stuurgroep wordt gevormd voor de gemeente - De heer Kramer(wethouder), M. Stuijts(Inkoop) en C. Buijs(ambtelijk verantwoordelijke)

Marktplan Adviesgroep zorgt voor proces - en inhoudelijke ondersteuning voor het formuleren van randvoorwaarden, het doen van aanbesteding, selectieprocedure, contractonderhandelingen tot en met het opstellen van een conceptovereenkomst.

2. Op 31 mei 2000 gaat het college akkoord met een nota van C. Buijs
Waarin een voorstel is opgenomen om de mogelijkheid om de zwembaden te privatiseren te onderzoeken en hiervoor de raad op 27 juni 2000 een raadsvoorstel te doen.
3. Op 22 januari 2001 gaat het college akkoord met een nota van C. Buijs
Waarin:
 - het voorstel de conclusies van het onderzoek van Marktplan te onderschrijven
 - dit ook door de commissie te laten doen
 - bij de uitkomst van de keuze voor verzelfstandiging of privatiseren de voorkeur te geven aan privatiseren.
 - een vervolgoopdracht te ontwikkelen voor Marktplan voor aanscherping van randvoorwaarden en uitgangspunten, waaronder sluiting van een buitenbad en de mogelijkheid van samenvoeging van accommodaties.
4. Op 8 maart 2001 gaat de cie EZ hiermee akkoord.

5. Op 8 mei 2001 blijkt uit een verslag van de Raad van Beheer met de gemeente, dat zij op de hoogte gebracht zijn van het feit, dat het college binnen twee maanden met een voorstel komt in verband met de privatisering. Bij nieuwe ontwikkelingen koppelt de heer Buijs het terug met de managers. De heer Buijs vraagt of SFN risicodragend exploiteert. SFN heeft veel multifunctionele accommodaties, die met een afgebakend budget werken. De gemeente wil over de hele gemeente van de sociale tarieven af. Er komt een beleidsnotitie over
6. Op 15 maart 2001 gaat er een opdracht naar Marktplan Adviesgroep bv om:
 1. formuleren van eisen en randvoorwaarden voor privatiseren
 2. het opstellen van een informatiepakket
7. Op 30 augustus 2001 gaat de cie WOS akkoord met het voorstel van C. Buijs alle Moerdijkse zwembaden onder te brengen bij één private marktpartij.
8. Op 6 september 2001 deelt de heer A. de Kok aan de Raad van Beheer per brief mee, dat de privatisering van de gemeentelijke zwembaden in één hand doorgezet zal worden door de gemeente en stuurt het voorstel van de cie van 30 augustus mee. Uit deze brief blijkt, dat de raad van beheer in bezit moet zijn van het onderzoeksrapport van Marktplan Advies.
9. Inmiddels was het college op 14 augustus 2001 akkoord gegaan met het volgende voorstel:
 1. beheer en exploitatie van alle Moerdijkse zwembaden aan één marktpartij
 2. de gemeenteraad hiermee in laten stemmen
 3. plan van eisen uit te laten voeren door concerninkoop en Marktplan Advies
 4. voorlopig uit te gaan van een 5 - jarig contract met optie tot verlenging 2 x 2 jaar
 5. na vijf jaar evaluatie
10. Op 24 september komt hiertoe een offerte van marktplan Adviesgroep n.a.v. een gesprek met T. de Kok en M. Stuijts
 - fase 1 - formuleren van programma van eisen en randvoorwaarden
 - fase 2 - opstellen informatiepakket
 - fase 3 - voorstel te doen voor het vervolgtraject. De uitvoering van het vervolgtraject doet de gemeente.
11. Op 23 oktober blijkt uit een verslag van een overleg van de Raad van Beheer met de gemeente, dat:

Er een keuze gemaakt is om te privatiseren: De redenen zijn de volgende:

 - Het runnen van zwembaden is geen kerntaak van de gemeente.
 - De baden vormen een grote kostenpost voor de gemeente
 - Het verkrijgen van gekwalificeerd personeel wordt steeds moeilijker

II. Procedure

Het streven is voor de verkiezingen van 6 maart 2002 alles rond te hebben. In november / december wordt instemming van de commissie gevraagd. In januari moet er al een plan getrokken zijn in verband met de bezetting van de buitenbaden. Mevrouw Vosselman en de heer T. de Kok gaan binnenkort aan tafel om het een en ander te bespreken.

III. Begroting 2002

De gemeente verzoekt vriendelijk om de begroting voor het jaar 2002 gewoon te maken.

IV. Programma van Eisen

De gemeente zal de randvoorwaarden formuleren en zoekt balans tussen zeggenschap en risico. Er zal een bidboek gemaakt worden door marktplan op basis waarvan de aanbesteding zal plaatsvinden. De gemeente doet de beoordeling van de aanbesteding zelf.

Ondernemingsraad.

Wanneer gaat de gemeente de ondernemingsraad benaderen?

Dit is nog niet bekend. Voor het personeel vanuit de gemeente wordt dit geregeld.

12. 2 november gaat deze opdracht vanuit de gemeente naar Marktplan Adviesgroep.(Komt in plaats van opdracht 15 maart 2001?)
13. Op 11 december 2001 gaat het college akkoord met de door Marktplan opgestelde
1. uitgangspunten
 2. informatiepakket
 3. programma's van eisen
 4. met de start van de inkoopprocedure
- Het woord privatiseren moet in de voorstellen vervangen worden in verzelfstandigen.*
14. Op 18 december 2001 blijkt uit een door de Raad van Beheer opgesteld verslag van een overleg van de Raad van Beheer met de gemeente, dat:
- Voorstel privatiseren komt op 24 januari 2002 in de raad, hierin:
 1. ja of nee privatiseren
 2. ja conform randvoorwaarden
 3. ja, aanbesteding opstarten
 - Het streven is om alles 1 september 2002 rond te hebben op basis van een risicodragende exploitatie. De bedoeling is, dat er een contract voor twintig jaar afgesloten wordt en voor de buitenbaten 5 jaar in verband met de toekomstige ontwikkelingen. Meerdere partijen zullen benaderd worden.
 - De randvoorwaarden voor het personeel worden opgesteld. Hier valt niet over te onderhandelen. De ondernemingsraad is al benaderd.
 - Voor het personeel van De Niervaert zal ook een sociaal statuut gemaakt worden.
 - Programma van eisen wordt naar Sportfondsen Nederland gestuurd. De raad van beheer krijgt hier ook inzage in.
15. In de commissievergadering van 10 januari 2002 moet *het raadsbesluit zo aangepast worden, dat het hierbij niet tot definitief uitonderhandelen komt met partijen.*
16. Op 24 januari 2002 besluit de raad in te stemmen met de geformuleerde randvoorwaarden en voor het starten van het inkoopproces.
17. Vanaf 22 februari 2002 volgt de openbare aanbesteding. Vanaf deze datum liggen de stukken ter inzage bij de gemeente. Deze aankondiging is via het Brabants Nieuwsblad gedaan.
- Naar aanleiding van de ter inzage legging hebben Sportfondsen en Optisport vragen.
 - De gemeente maakt een nota van inlichtingen
 - Drie kandidaten worden geselecteerd op basis van gestelde minimum eisen, te weten: SFN , Optisport en Laco.
 - Op 19 april volgt de uitnodiging om in te schrijven vóór 22 mei 16.00 uur.
 - In week 22 vindt de presentatie van de bedrijfsplannen plaats voor een selectiecommissie. Niet duidelijk is hoe de gelegenheid tot het geven hiervan gelopen is. Aan de hand van stukken is te zien, dat Optisport een presentatie heeft gehouden op 11 juni 2002. In het dossier zijn evaluatieteksten terug te vinden over Optisport door Marktplan Advies. Hierin wordt gewag gemaakt van voorbehouden.
18. Op 8 juli 2002 is er een bespreking tussen de gemeente en Optisport, Marktplan BV en de Gemeente. Naar dit besprekingsverslag opgesteld door Marktplan wordt hier verwezen.
19. Op 10 juli informatie naar SFN en Laco, dat zij het niet zijn geworden. Zij worden wel in portefeuille gehouden.
20. Op 16 juli volgt een brief aan SFK met de vraag hun werkzaamheden te blijven doen tot 1 januari 2003.
21. Op 19 juli gaat er een brief van Optisport naar SFN voor het houden van een bedrijfsonderzoek.
22. Op 22 juli komt er een brief van Optisport voor de intentieovereenkomst met daarbij een claim van € 25.000, -- wanneer zaak toch niet doorgaat.

23. Op 23 juli stuurt SFN een correctie op haar offerte door aanpassing van de verstrekte exploitatie - opzet.
24. Op 16 juli gaat het college akkoord met het voorstel:
- in te stemmen met de offerte evaluatie
 - contractbesprekingen te starten met Optisport
25. Op 1 augustus volgt de brief van de gemeente, dat zij niet ingaat op de offerteaanpassing van SFN
26. Een verslag van Optisport, Marktplan en de gemeente opgesteld door Marktplan van een bespreking op 7 augustus 2003 is bijgevoegd.
27. Optisport komt n.a.v. een actiepuntenlijst van een bespreking op 13 augustus 2002 opgesteld door Marktplan met een aanpassing van de exploitatieopzet op 26 augustus 2003.
28. Het besprekingsverslag van 13 augustus 2003 van Optisport, Marktplan en de Gemeente opgesteld door Marktplan is bijgevoegd.
29. Op 3 september blijkt uit een verslag van een overleg van de Raad van Beheer met de gemeente (opgesteld door de Raad van Beheer):
- Besluitvorming t.a.v. privatisering vindt plaats in de maand november 2002 in de commissie en gemeenteraad. Tenzij er andere ontwikkelingen plaatsvinden.
 - De heer Gerritsma heeft op donderdag 29 augustus 2002 een kennismakingsgesprek gehad met de heer de Veer van Optisport.
Er is gesproken over Friciekosten, Sociaal statuut en Gezamenlijke presentatie (Raad van Beheer / Optisport) in een later stadium richting medewerkers van de Niervaert.
 - De gebruikers van de Niervaert zijn inmiddels via een brief benaderd door Optisport. Hier is bij de gemeente niets van bekend. Dit is in dit stadium nog niet gewenst om de gebruikers al te benaderen, terwijl de medewerkers nog niet op de hoogte zijn. De gemeente zal dit door geven aan Optisport.
 - De gemeente heeft er voor gekozen om te onderhandelen met de laagste aanbieder. Het is niet alleen een kwestie van geld maar ook van kwaliteit.
 - Verzoek vanuit de gemeente om de jaarcijfers van 2001 te krijgen. Vanavond wordt ter vergadering het jaarrapport goedgekeurd en daarna aan de gemeente aangeboden.
 - Er is een groot verschil tussen de begroting 2002 en de jaarrekening 2001. Is hier een verklaring voor? De toelichting komt in week 38.
 - De heer van Brenkelen wil graag een specificatie van de personeelskosten van 2001. Hij wil dit graag weten in verband met extra subsidie die er verstrekt moet gaan worden in 2002. Wij gaan nu voorzichtig om met personeelsgegevens. Een overzicht van het personeel met functieschalen is al toegestuurd naar de heer Buijs. Vermeld is de totale loonsom.
 - De heer Baard vraagt of de nieuwe ontwikkelingen met betrekking op het zwembad van Fijnaart worden meegenomen in de privatisering. De gemeente gaat uit van de huidige situatie.
30. Een actiepuntenlijst van een bespreking op 5 september 2003 met Marktplan opgesteld door S. Walpot is bijgevoegd.
31. Op 22 oktober stuurt de gemeente een brief aan de Raad van Beheer om te komen tot:
1. de overname van de exploitatie
 2. de afwikkeling van lopende zaken.
32. Op 8 november 2002 ontvangt de gemeente een brief van SFN met hun visie over het verloop van het proces van de privatisering van het beheer en de exploitatie van de gemeentelijke zwembaden.
Hierbij wordt gewezen op het projectvoorstel van eind 2001 aangeboden door SFN. Hierop is nooit een gevolg gekomen. Verder geven zij aan amper in de gelegenheid te zijn gesteld om hun offerte toe te lichten en vragen te beantwoorden.
SFN geeft aan daarom aan zich t.a.v. eerder gedane toezeggingen alle rechten voor te behouden.

33. Op 11 november wil SFK een vertegenwoordiger van de Raad van Beheer laten participeren in de begeleidingsgroep van de gemeente.
34. Op 26 november besluit het college dit verzoek af te wijzen.
35. Op 12 november besluit het college in weerwil van het opgemerkte in de cie vergadering van 6 november de verzelfstandiging door te laten gaan (raadsvoorstel) en de memo waarop dit besloten is door te laten gaan aan de raadsleden.
36. Op 17 november volgt hierop nog een brief van H. van Brenkelen aan de raadsleden. Hij nodigt hen uit tot het bijwonen van een besloten commissievergadering op 4 december om de proces – en wegingsfactoren nog eens door te spreken.
Marktplan geeft hierbij een bijgewerkte vergelijking van aanbiedingen (in – en exclusief personeelslasten)
37. Op 28 november zendt de Raad van Beheer een uitvoerige brief naar de raadsleden n.a.v. de cie vergadering van 6 november, waarin door de Niervaert vraagtekens gezet worden bij de contractbesprekingen met Optisport, het feit, dat de bijstelling van de offerte van SFN niet meegenomen is en dat er klaarblijkelijk nog maar een verschil rest van € 7000, -- hetgeen belachelijk is om daarvoor te kiezen voor Optisport.
37. Op 3 december besluit het college de contractbesprekingen met Optisport door te zetten.
38. Op 10 december komt bij de gemeente een brief binnen van Boekel de Néree voor SFN. Hierin wordt stelling genomen tegen de gevolgde aanbestedingsprocedure.
39. De gemeente antwoordt op 13 december geheel volgens de Europese richtlijn voor overheidsdiensten te hebben gewerkt: Diensten 92/50/EEG/bijlage 1b
40. Op 17 december meldt Boekel de Néree namens SFN, dat de brief van de gemeente d.d. 13 december niet tegemoet komt aan het door hen gestelde in hun brief. Zij geven aan, dat wethouder van Brenkelen heeft aangegeven dat de gemeente onderhandeld heeft.
41. Inmiddels heeft op 16 december 2002 de Raad van Beheer een bijeenkomst gehad met de gemeente (Dhr van Brenkelen en C. Buijs)
Gesprekspunten 1. pensioenrechten werknemers Niervaert behorend bij het sociaal plan, waarover men het nog eens moet worden 2. expiratedatum huurtermijn per 1 april 2003 kan niet maar moet naar 1 juli 2005.
De gemeente trekt de rechtmatigheid van het eerste punt in twijfel en is het over het laatste punt niet eens.
42. Op 17 december 2002 geeft M.B. de Groot (Boekel de Néree) aan, dat SFK niet instemt met huurbeëindiging per 1 april 2003.
43. Op 19 december 2002 bericht Optisport de gemeente zich te houden aan de bereikte overeenkomst tot overname per 1 april 2003.
44. Op 19 december 2002 verweert zich de gemeente tegen Advocatenkantoor Boekel de Néree t.a.v. het niet kunnen beëindigen van de huurovereenkomst en het niet volgens de regels verlopen van de aanbestedingsprocedure en stelt een gesprek voor met de Raad van Beheer om eruit te komen.
45. Op 19 december een fax van de gemeente aan Boekel de Néree met kopie van de notulen van de Raad van Beheer d.d. 30 september 1999, waarin is opgenomen dat de SFN contract opzegging heeft bevestigd.(Geen verslag bijgevoegd). Vergaderdatum komt niet voor in verzameling verslagen bij de gemeente. Huurcontract is niet gesloten met SFN maar met Raad van Beheer Klundert.
46. Op 19 december een fax aan Raad van Beheer om een gesprek te laten plaatsvinden op 20 januari 2003.

47. Op 19 december volgt een memo aan de raadsleden, van de heer van Brenkelen, dat het raadsvoorstel verzelfstandiging zwembaden wordt teruggenomen.

Juridische procedure

1. Op 19 december 2002 wordt de gemeente door Sportfondsen Nederland in kort geding gedagvaard om niet over te gaan tot gunning van de opdracht tot exploitatie van de vier zwembaden.
2. Op 20 december stuurt Mevrouw Geerdink aan Boekel de Nerée informatie toe van de heer Stuijts t.a.v. Eg richtlijn 1B en openbaarmaking inschrijvingen een toelichting op de totstandkoming van de exploitatiesubsidie Optisport bv van I. Walpot.
3. Carina Geerdink meldt, dat de gemeente vrijwillig zal verschijnen indien een zitting na aanhouding gepland wordt en bevestigt, dat de gemeente tot en met de datum van de uitspraak in het onderhavige kort geding de aanbesteding niet zal gunnen
4. Op 20 december meldt dhr Hiemstra aan dhr Buijs, dat hij van 10 tot en met 26 januari op vakantie is. De heer Buijs zendt hem een raadsmemo.
5. Op 23 december stuurt Carina Geerdink aan AKD Prinsen t.a.v. Mr. P. Kuypers
 - de producties 1 t/m 14 toe.
 - een tweetal memo's inclusief de financiële paragraaf contract zwembaden.
 - een Kopie van de brief van 1 augustus 2020 die in de dagvaarding sub. 7 wordt genoemd.
 - de evaluatie offerte en de toetsing van de aanbiedingen van Marktplan Adviesgroep.
 - inkoopvoorwaarden van de Gemeente Moerdijk.
6. Op 24 december 2002 instemming van Marktplan voor doorzending toelichting financiële paragraaf contract optisport aan SFN
7. Op 24 december bericht Boekel de Nerée de Gemeente Moerdijk, dat de essentialia van de aanbieding van Optisport bekend gemaakt mogen worden zonder de commerciële belangen van hen te schaden. De voorgelegde stukken zijn nog niet voldoende om het kort geding in te trekken. Bespreking moet nog volgen.
8. Op 27 december 2002 meldt Boekel de Nerée, dat blijkt, dat er met Optisport uitgebreid is onderhandeld en dat de uiteindelijke opdrachtsom met 13,8% is gestegen. De prijs schijnt het meest essentiële onderdeel van gunning te zijn geweest. Conclusie geen gelijke behandeling gezien voorbehouden e.d.
9. AKD van Wijmen geeft aan de griffier bij de rechtbank aan, dat de gemeente niet zal gunnen tot na de uitspraak en verzoekt, het geding 6 weken aan te houden. De gemeente zal vrijwillig verschijnen bij aanhouding van het kort geding.
10. Boekel de Nerée geeft aan een verzoek te richten aan de rechtbank het geding 6 weken aan te houden. Boekel de Nerée benadrukt aan de gemeente, dat SFN en SFK niet te vereenzelvigen zijn en dat er dus ook twee discussies lopen.
11. Op 2 januari volgt een ambtelijke reactie op de brief van Boekel de Nerée van 27 december:
I. Walpot, financieel ambtenaar van de gemeente reageert op het stuk van Boekel de Nerée
 - dat er een verschil van aanbieden geweest is tussen Optisport en SFN. Optisport heeft geoffreerd prijspeil 1 januari 2003 en SFN op prijspeil 2002. Om de aanbiedingen onderling vergelijkbaar te maken is de aanbieding van SFN geïndexeerd met 3,5%.
 - Op de voorbehouden die gemaakt zijn door Optisport heeft hij juridisch geen oordeel
 - Dat SFN aangaf, dat de werkelijke kosten € 30.000, -- per formatieplaats betaald is. Het bevreedt hem, dat SFN in haar aanbieding rekent met € 40.000, --.
 - Optisport heeft in haar aanbieding alleen het gebruikersgedeelte van de opstalverzekering meegenomen en niet het eigenaarsgedeelte.

De heer Stuijts zal telefonisch op het stuk van 24 december reageren.

12. Op 3 januari 2003 volgt een afspraak tussen AKD, Boekel de Nerée en de gemeente om op 8 januari 2003 besprekingen te houden over de aanbestedingsprocedure.
13. Op 3 januari 2003 stelt AKD de gemeente voor een gesprek te houden op 6 januari en doet hiervoor alvast voor de afwikkeling van de inkoopprocedure een aantal aanbevelingen om te bespreken.
14. De beide gesprekken worden gehouden op 8 januari en hiervan is verslag gelegd.
15. Op 8 januari 2003 stuurt H. van Brenkelen de raad een brief waarin hij aangeeft, dat deze twee gesprekken gevoerd zijn.
16. Op 10 januari 2003 geeft Boekel de Nerée aan, dat SFN niet akkoord gaat met bekorten van de looptijd van de huur – en exploitatieovereenkomst van de Niervaert en geeft aan, dat geagendeerde zittingsdatum voor het kort geding indien nodig te verzetten. Zij wachten verdere voorstellen naar aanleiding van gesprekken af.
17. Op 27 januari volgt er een gesprek naar aanleiding van de gesprekken van 8 januari 2003 tussen Hans van Brenkelen, M. Stuijts, C. Geerdink en C. Buijs om te bezien wat verder te doen. Hierbij komt de volgende strategie naar voor:
 - AKD de gemeente verder te laten begeleiden
 - AKD de huur en exploitatieovereenkomst op te laten zeggen per 1 – 7, 2005.
 - Raad van Beheer laten weten, dat zij ophouden te bestaan per 1 – 7, 2005.
 - Nieuwe aanbestedingsprocedure te starten
 - Een projectgroep hiervoor in het leven te roepen
 - P.v.e. te formuleren en vast laten stellen door de raad
 - De drie gemeentelijke baden vanaf 1 januari 2005 bij één marktpartij onder te brengen en de Niervaert daar per 1 augustus 2005 aan toe te voegen.
 - SFK vragen om het seizoen 2003 Willemstad te beheren onder dezelfde condities als in 2002 is gebeurd.
18. Op 24 januari 2003 meldt Ploum Lodder Princen zich namens Optisport Exploitatie BV inzake de aanbesteding van de zwembaden.
19. Op 30 januari volgt brief van Ploum Lodder Princen aan de Gemeenteraad, waarin zij aandringt om over te gaan tot sluiten van overeenkomst alvorens, dat dit afgedwongen wordt en niet over te gaan tot het openbaar beschikbaar stellen van stukken van hun aanbieding.
20. Op 3 februari zendt de gemeente de producties 1, 3, 5, 7, 8, 9, 10, 11 en 13 aan Optisport toe.
21. Op 3 februari deelt AKD namens de gemeente aan Boekel de Nerée mee, dat de gemeente de aanbestedingsprocedure stillet en onmiddellijk een nieuwe procedure start. AKD gaat er vanuit, dat nu het kort geding kan worden ingetrokken.
22. Op 5 februari 2003 dringt Boekel de Nerée aan op een voorstel van de gemeente naar aanleiding van het gesprek van 8 januari, dat zij voor 4 februari zou ontvangen. Boekel de Nerée wil anders op zo kort mogelijke termijn overgaan een datum aan te vragen voor het kort geding.
23. Op 10 februari 2003 adviseert Jhr Alting van Geusau (AKD) de aanbestedingsprocedure met onmiddellijke ingang te beëindigen om reden van het niet hebben van een schriftelijke opzegging van het huur - en exploitatiecontract met SFN. Jhr Alting van Geusau adviseert verder op de kortst mogelijke termijn met een nieuwe aanbestedingsprocedure te beginnen.
24. Op 11 februari 2003 zet Boekel de Nerée het kort geding door
25. Op 11 februari volgen faxen van AKD aan Boekel de Nerée en aan Ploum, Lodder Princen t.a.v. kort geding en verdere besluitvorming door gemeente.

26. Op 19 februari volgt een brief van het college aan de raad t.a.v. een te houden vertrouwelijke vergadering van de cie SI op 18 februari 2003 i.v.m. de onstane situatie voor de benodigde verdere besluitvorming door de raad.
27. Op 20 februari volgen faxen van AKD aan Boekel de Nerée en aan Ploum, Lodder over het op 27 februari 2003 te nemen besluit door de raad n.a.v. voorstel de aanbestedingsprocedure met onmiddellijke ingang te stoppen en zo snel mogelijk een nieuwe procedure te starten.
28. Op 24 februari gaan faxen op en neer tussen de advocatenkantoor t.a.v. finale kwijting bij stilleggen van procedures alsmede vrijwaring door de gemeente van SFN en Optisport.
29. Op 26 februari 2003 reageert AKD nog op de brief van Ploum Lodder Princen en aanvaardt geen claims van Optisport aan Gemeente.
30. Op 28 februari wordt het via B & W en de cie SI voorbereide besluit om met onmiddellijke ingang de inkoopprocedure rondom de verzelfstandiging van de gemeentelijke zwemaccommodaties stop te zetten door de raad genomen.
31. Op 4 maart faxt AKD het resultaat van het raadsbesluit van Boekel de Nerée en aan Ploum Lodder Princen. Boekel de Nerée meldt op 10 februari 2003 dat SFN kort geding intrekt.
32. Op 11 februari 2003 blijkt uit een faxbericht van AKD dat SFN haar eis tot vrijwaring door de gemeente van claims van Optisport laten varen heeft.
33. Op 31 maart 2003 nodigt wethouder van Brenkelen de Raad van Beheer van de Niervaert uit om samen eens terug te blikken op het privatiseringsproces en vooruit te kijken naar toekomstige ontwikkelingen. Een constructieve samenwerking is daarbij uitgangspunt.
34. Op 9 april stuurt de gemeente(Carina Geerdink) De drijver Groep(Optisport) een uitleg van het verloop van de aanbestedingsprocedure. Hierbij wordt niet gesproken over de mogelijke claim van € 25.000, --. De gemeente geeft aan, dat er gekozen is voor de mogelijkheid opnieuw aan te besteden met als richtdatum 31 juli 2005.
35. Op 13 mei vindt dit overleg met de Raad van Beheer plaats. De gemeente geeft volgens een verslag van de Raad van Beheer aan, dat de gemeente toch per 1 juli 2005 wil verzelfstandigen. De heer van Brenkelen bedankt mevrouw Vosselman en alle leden van de Raad van Beheer voor het feit, dat het buitenbad van Willemstad onder de hoede van Sportfondsen Klundert weer draait en wil ook een beroep doen op NV Sportfondsen Klundert voor het jaar 2004. Het verzoek is om dit schriftelijk te bevestigen. De begroting voor het jaar 2003 is wel ingediend bij de gemeente maar is nog niet behandeld.
36. Op 4 juli 2003 stuurt de gemeente een brief aan Sportfondsen Klundert NV t.a.v. de Raad van Beheer een brief waarin aangegeven wordt, dat de vigerende huur – exploitatieovereenkomst betreffende de Niervaert door de gemeente niet zal worden verlengd. Het onderhavige contract zal derhalve op 31 juli 2005 zijn beëindigd. Een afschrift wordt gezonden aan Sportfondsen Nederland BV t.a.v. de heer Hiemstra

De aangetroffen correspondentie met het Rooie Paerd, B.G.D. van Exel - Wigant, F. Fakkers, en I.d'Hont zijn in dit overzicht niet verwerkt. Ook de berichten, die in de loop van de tijd in de pers zijn verschenen zijn hierin niet opgenomen. Deze zijn uiteraard wel opgeborgen in het schaduw dossier zoveel mogelijk op basis van tijdstip van ontvangst en beantwoording.

- P.S.
1. Het besprekingsverslag van de burgemeester met de voorzitter van de raad van beheer van 27 oktober is niet ontvangen.
 3. Verslagen van de stuurgroep zijn er niet, omdat er geen echte stuurgroep is gevormd.
 4. De laatste brief aan Optisport?(lees Drijver Groep) is bijgevoegd. Een verdere claim van Optisport is niet gekomen.